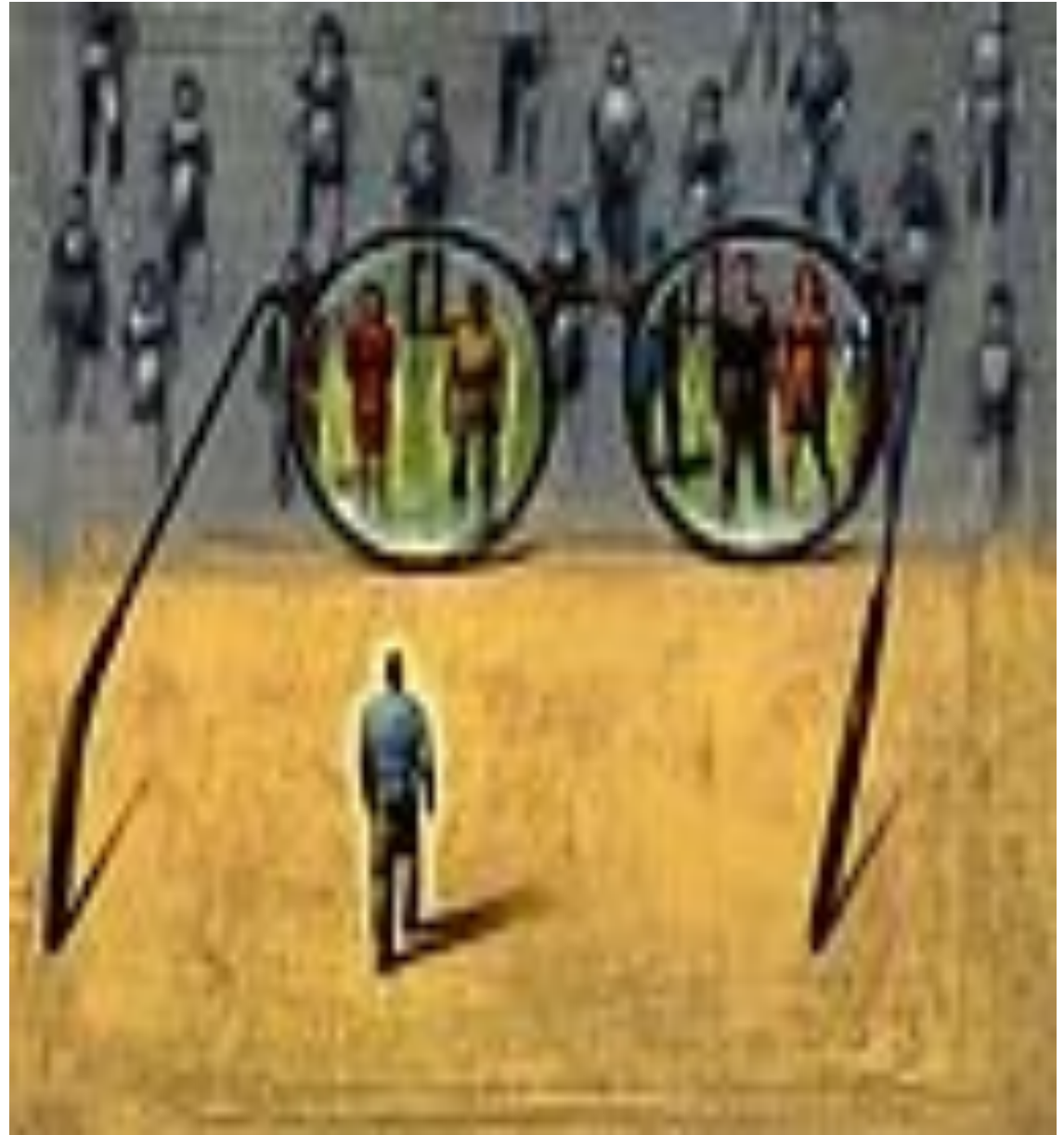

Εκπαιδευτικές
Κοινότητες Πρακτικής:

Communities of Practice

Deborah W. Meier

New York University's Steinhardt School of Education. Το 1973 ίδρυσε το Central Park East Secondary School, ένα δημόσιο γυμνάσιο της Νέας Υόρκης με στόχο να ενθαρρύνει τις νέες προσεγγίσεις που ενισχύουν τη δημοκρατία και τη δικαιοσύνη στη δημόσια εκπαίδευση. Με βάση τις αρχές της προοδευτικής ανοικτής τάξης απευθύνθηκε κυρίως σε λατίνους και αφρικανοαμερικανούς σπουδαστές του Harlem.

A Social Theory of Learning

Wenger: Communities of Practice p.5

Τι είναι;

- Σύμφωνα με τον Etienne Wenger, οι κοινότητες πρακτικής είναι ομάδες ανθρώπων που μοιράζονται ένα πάθος για κάτι που κάνουν, και που αλληλεπιδρούν τακτικά για να μάθουν πώς να το κάνουν καλύτερα.
- Οι Κοινότητες Πρακτικής Communities of Practice (CoPs) είναι ομάδες επαγγελματιών που μοιράζονται τη γνώση τους, συζητούν το νόημα της επαγγελματικής τεχνογνωσίας τους, και παράγουν νέες ιδέες για τις καθημερινές πρακτικές τους σε διαρκή βάση.

-
- Σύμφωνα με τον Wenger (1998), οι Κοινότητες Πρακτικής προκύπτουν σε κάθε κατάσταση της ζωής επειδή οι άνθρωποι θέλουν να συζητήσουν τους τρόπους που αντιλαμβάνονται και βιώνουν τις διάφορες καταστάσεις στη ζωή.
  - **Μια κοινότητα δεν είναι μια ομάδα ανθρώπων που κάθονται σε ένα δωμάτιο για μια συνεδρίαση**
  - Στα επαγγελματικά πλαίσια, τέτοιες συζητήσεις πρέπει να δομηθούν σύμφωνα με συγκεκριμένες διαδικασίες . Ακόμα κι αν πολλές ΚΠ προκύπτουν "φυσικά", είναι εντούτοις δυνατό και σε πολλές περιπτώσεις επιθυμητό να δημιουργηθούν και να καλλιεργηθούν σύμφωνα με κάποιες αρχές(Wenger, McDermott, & Snyder, 2002).
-

ΘΕΜΕΛΙΑ ΜΙΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

■ ΠΛΟΥΡΑΛΙΣΜΟΣ:

ΩΣ ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΝΟΙΑ ΓΙΑ την ΠΡΩΘΗΣΗ ενός σε βάθος, ΕΙΛΙΚΡΙΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΟΙΚΟΔΟΜΗΤΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ στα ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΜΕΤΑΞΥ των ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ.

■ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ:

ΩΣ ΜΙΑ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΚΑΤΑΝΟΗΤΟΣ Ο ΕΝΑΣ ΤΟΝ ΑΛΛΟΝ, ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΟΥ ΑΛΛΟΥ, ΚΑΙ ΝΑ ΕΚΦΡΑΣΕΙ ΙΔΕΕΣ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΤΟΥΝ ΤΑ ΚΟΙΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.

■ ΑΝΟΙΧΤΟΤΗΤΑ/ΠΡΩΤΟΤΥΠΙΑ ΣΤΙΣ ΙΔΕΕΣ,

ΤΙΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΣΟΥΜΕ ΤΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΜΑΣ. ΟΧΙ ΜΕ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ ΜΟΝΤΕΛΩΝ ΑΛΛΑ ΜΑΘΗΣΗ ΜΕΣΩ ΑΝΤΑΛΛΑΓΉΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΉΣ ΠΑΡΑΓΩΓΉΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ.

ΚΡΙΣΙΜΟΙ ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

- ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΣΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΛΛΑΓΕΣ. ΟΡΑΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΚΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΜΟΙΡΑΖΟΝΤΑΙ. Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΟΥΤΟΠΙΑ ΩΣ ΑΝΑΦΟΡΑ.
  - ΚΙΝΗΤΡΑ ΚΑΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΕΠΟΙΚΟΔΟΜΗΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ.
  - ΠΡΟΘΥΜΙΑ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΧΘΟΥΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΕΠΊΠΕΔΑ.
  - ΑΝΟΙΚΤΟΜΥΑΛΕΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΝΑ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΟΥΝ ΤΙΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ.
-

Learning in a Community of Practice

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

**Περιεχόμενο
μάθησης**

**Διευκόλυνση από
τους
εμπειρογνώμονες**

**Αλληλεπίδραση
μεταξύ των
συμμετεχόντων**

- **Χρειαζόμαστε έναν νέο τρόπο δουλειάς**
  - Έχουμε ένα χάσμα μεταξύ θεωρίας και πράξης.
  - Έχουμε ένα χάσμα μεταξύ κεντρικής πολιτικής και σχολικής πρακτικής
  - Πρέπει να αναζητήσουμε ελπιδοφόρες στρατηγικές για να κινηθούμε προς τα πάνω.
  - Τα σύγχρονα προβλήματα είναι σύνθετα και αλληλένδετα. Δεν υπάρχει καμία απλή λύση.
  - Έχουμε ανάγκη για ασφάλεια κατά τη διάρκεια της αλλαγής.

❖ Από την αρχή της δεκαετίας του '90, οι εκπαιδευτικοί ερευνητές υπογράμμισαν τη σημασία της συνεργασίας με τα σχολεία ως οργανώσεις (Fullan, 1990)

❖ Τα σχολεία ή μάλλον οι Κοινότητες Πρακτικής που συγκροτούνται από εκπαιδευτικούς των σχολείων και όχι τα μεμονωμένα είναι η μονάδα της αλλαγής στην εκπαιδευτική μεταρρύθμιση (Wideen, 1992).

-
- Πριν από 10 περίπου χρόνια ξεκίνησε διεθνώς η έρευνα γύρω από τις συνθήκες δημιουργίας μιας Κοινότητας Πρακτικής.
  - Οι Wilson και Berne (1999) παρατήρησαν ότι κάθε προσπάθεια να δημιουργηθεί μια Κοινότητα Πρακτικής μεταξύ των εκπαιδευτικών, σκόνταφτε σε ένα βασικό εμπόδιο:
  - **Στο πώς να χτιστούν σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ των συμμετεχόντων σε αυτές τις κοινότητες.**
  - **Project SIPS (Support and Ideas for Planning and Sharing in mathematics education)** στόχευε στη δημιουργία σχέσεων μεταξύ δασκάλων και ερευνητών από το Πανεπιστήμιο για να εργαστούν μαζί προκειμένου να βελτιώσουν τη διδασκαλία των Μαθηματικών
-

Mathematics professional development for elementary teachers: Building trust within a school-based mathematics education community

Paola Sztajn, Amy J. Hackenberg, Dorothy Y. White, Martha Allexsaht-Snider

Department of Mathematics and Science Education, The University of Georgia, 105 Aderhold Hall, Athens, GA, 30602-7124, USA

- Στο Project SIPS, οι δάσκαλοι συγκρότησαν μια Κοινότητα Μαθηματικής Εκπαίδευσης, δηλαδή μια κοινότητα όπου όλα τα μέλη συνέχισαν να μαθαίνουν και να αναπτύσσουν τη γνώση τους σχετικά με τα Μαθηματικά και τη διδασκαλία των Μαθηματικών, συγχρόνως με την καθημερινή τους διδασκαλία.
- Μια μαρτυρία: «τα πρώτα δύο χρόνια της συνεργασίας μας αυτό που προσπαθήσαμε να κάνουμε ήταν να δημιουργήσουμε σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ μας»
- Οι ερευνητές και οι δάσκαλοι υιοθέτησαν έναν πολυδιάστατο ορισμό της εμπιστοσύνης ως «η προθυμία της μιας πλευράς να απλώσει το χέρι στην άλλη, στηριγμένη στην πεποίθηση ότι αυτή η άλλη πλευρά είναι : (α) ικανή ; (β) αξιόπιστη (γ) ανοικτή ; Και (δ) να ενδιαφέρεται πραγματικά»

Η εμπιστοσύνη δημιουργείται στη βάση των παρακάτω παραγόντων

- συνέπεια,
  - συμπάθεια (με την έννοια ότι είσαι πρόθυμος να συμμεριστείς τα προβλήματα του άλλου),
  - επικοινωνία, και
  - ικανότητα.
-

Η Εμπιστοσύνη που στηρίζεται στην ικανότητα υπάρχει όταν ένα άτομο θεωρεί , δηλαδή **δεν αρνείται να παραδεχτεί** ότι ένα άλλο άτομο έχει τη γνώση και την πείρα σε σχέση με μια συγκεκριμένη περιοχή (Jarvenpaa, Knoll and Leidner 1998).

Αυτή η άποψη της εμπιστοσύνης σχετίζεται με αυτό που οι Ardichvili **et al.** (2003) ονόμασαν **fear of losing face** αυτός που προσδιορίζεται ως ένα από τα κύρια εμπόδια στη γνώση που μοιράζεται στις σε απευθείας σύνδεση κοινότητες της πρακτικής.

Οι Bryk και Schneider αναφέρουν τέσσερις μορφές συλλογικής εργασίας που απαιτούνται για την ανάπτυξη της εμπιστοσύνης:

- (α) ανταλλαγές που χαίρουν τον δέοντα σεβασμό με τους ανθρώπους που ακούνε πραγματικά ο ένας τον άλλον
  - (β) αυτοεκτίμηση και προθυμία να επεκταθεί κάποιος πέρα από τις τυπικές απαιτήσεις
  - (γ) ανάληψη ευθύνης και
  - (δ) μια ηθική δέσμευση για την εκπαίδευση και την ευημερία των παιδιών.
-

Η προθυμία να εμπιστευθεί κάποιος κάποιον άλλον βασίζεται στις αντιλήψεις που κάθε συμβαλλόμενο μέρος έχει για τις προθέσεις, την ικανότητα και την ακεραιότητα του άλλου.

Η εμπιστοσύνη αποκτιέται σε διαφορετικά στάδια :

- προσωρινή,
  - βασισμένη στη γνώση, και
  - Βασισμένη στην ταυτότητα
-

-
- Το προσωρινό επίπεδο στηρίζεται στην υπόθεση ότι αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη θέλουν να αναπτύξουν και να διατηρήσουν μια σχέση
  - το βασισμένο στη γνώση επίπεδο προκύπτει όταν τα συμβαλλόμενα μέρη αρχίζουν να γνωρίζουν το ένα το άλλο και αισθάνονται ικανά να προβλέψουν πώς θα συμπεριφερθούν σε μια δεδομένη κατάσταση (μετά από ένα χρόνο:::)

και

- το βασισμένο στην ταυτότητα επίπεδο υπάρχει όταν αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη συμπάσχουν, συμμερίζονται, μοιράζονται τις επιθυμίες των άλλων (Το ζητούμενο!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!)
-

ΜΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

- είναι μια ομάδα που εστιάζει στη μαθηματική μάθηση των μαθητών που συνεργάζεται σε μια ατμόσφαιρα επαγγελματικής εμπιστοσύνης για να επιτύχει τους κοινούς στόχους της
  - μέσω κοινού προγραμματισμού,
  - μέσω μη εξατομικευμένης πρακτικής , και
  - με αναστοχαστικό διάλογο.
-
- **Μια Κοινότητα ξεκινά από κάποιες κοινά αποδεκτές αρχές**
-

Η μάθηση ενισχύεται/υποστηρίζεται όταν:

Δημιουργείται ένα κλίμα έρευνας

Οι μαθητές βλέπουνε τη σχετικότητα αυτών που μαθαίνουν με πραγματικά πραγματικές καταστάσεις

Παρέχονται ευκαιρίες για αναστοχασμό

Οι στόχοι μάθησης παρουσιάζονται με σαφήνεια

Η αξιολόγηση έχει ως σκοπό να υποστηρίξει τη μάθηση

-
- Οι μαθητές έχουν ευκαιρία για σημαντική ανατροφοδότηση
  - Οι δραστηριότητες διατυπώνονται σε πραγματικά πλαίσια
  - Η προγενέστερη γνώση αναγνωρίζεται και το νέο χτίζεται επάνω της
  - Τα διαφορετικά υπόβαθρα εκτιμούνται
  - Δημιουργούνται ευκαιρίες για μάθηση μέσω συνεργασίας
-

Για να φτιάξουμε μια Κοινότητα Πρακτικής

- Χρειάζεται να αλλάξουμε τους «φακούς» των γυαλιών μας (**Habits of Mind**). Να ξανασκεφτούμε τι είναι σημαντικό και τι όχι.
- Χρειάζεται να αλλάξουμε και συνήθειες (**Habits of Work**)

ΕΜΕΙΣ ΠΡΩΤΟΙ στο πλαίσιο μιας **ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ** για να ακολουθήσουν οι μαθητές μας.

Τα πρώτα βήματα...

- Να μάθουμε **ΝΑ ΡΩΤΑΜΕ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ**
- Μέσα από τη διαχείριση **ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ (Essential Questions)**,
- που στοχεύουν στις διαφορετικές μορφές της κατανόησης,
- Θα προκύψουν οι **ΒΑΣΙΚΕΣ ΙΔΕΕΣ (Big Ideas)**
- που αποτελούν το **ΣΤΟΧΟ** της ενότητας που διδάσκουμε,
- όχι σε ένα επίπεδο απλής γνώσης, αλλά σε ένα επίπεδο **ΒΑΘΙΑΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ (Enduring Understanding)**.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Τα ουσιαστικά ερωτήματα στην ουσία παρακινούν για μια κριτική
θεώρηση

Στοιχείων (Evidence):

- Πώς ξέρουμε ότι (...κάτι) είναι αληθινό ή αναληθές;
- Ποια στοιχεία λάβαμε υπόψη;
- Πόσο βέβαιοι μπορούμε να είμαστε;
- Τι είναι αυτό που το καθιστά αξιόπιστο σε μας;

Απόψεων (Viewpoint):

- Κάτω από τίνος την οπτική βλέπουμε ή διαβάζουμε ή ακούμε;
- Από ποια οπτική γωνία ή προοπτική;
- Πως αλλιώς μπορούμε να δούμε το θέμα;
- Αν μπορούμε στη θέση του.....;
- Εάν εξετάζαμε το θέμα από μια διαφορετική οπτική;
- Εάν είχαμε διαφορετικές προσδοκίες; Πόσο θα άλλαζε η οπτική μας;

-
- -

Συσχετισμών-Αιτίου/Αποτελέσματος (Connections/Cause and Effect):

- Υπάρχει κάποια κανονικότητα, κάποιο μοτίβο; Μια συγκεκριμένη σχέση αιτίου αποτελέσματος;
- Έχουμε δει κάτι παρεμφερές πριν;
- Ποιες είναι οι πιθανές συνέπειες;

Συμπερασμάτων (Conjecture):

- Θα μπορούσε να ήταν διαφορετικά;
- Εάν υποθεθεί ότι.....;
- Τι θα συνέβαινε αν....;

✓ Να ξανασκεφτούμε την Αξιολόγηση

✓ Πότε μια δραστηριότητα που προτείνουμε είναι καλή;

✓ .....

ΤΟ ΤΡΙΠΤΥΧΟ ΤΩΝ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ

Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων,

- 1) **Τίθεται ένα ζήτημα που απασχολεί την Κοινότητα, Τεκμηριώνεται η σημασία του από τη θεωρία και την εμπειρία.**

  - 2) (Εκτός συναντήσεων) Προετοιμάζεται ΑΠΟ ΟΛΟΥΣ ένα πακέτο υλικών για το θέμα υπό εξέταση. Αυτά τα πακέτα περιλαμβάνουν στόχους του προγράμματος σπουδών, ουσιαστικές ερωτήσεις, ιδέες για τις δραστηριότητες των τάξεων, άρθρα για ενημέρωση.
Σχεδιάζεται η ενότητα ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ. Επικοινωνία κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού

  - 4) **Ο Σχεδιασμός συζητιέται στην ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ**

  - 5) Η ενότητα υλοποιείται σε τάξεις

  - 6) **Αναστοχασμός στην ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ. Νέο θέμα.**
-